Lieta Nr.A420434011
(A01420-12/28)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2012.gada 30.augustā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese T.Jefremova,

piedaloties pieteicējam *R.N.* un pieteicēja pārstāvei *A.G.* un atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Aizsardzības ministrijas pilnvarotajai pārstāvei *I.Š.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu pēc *R.N. (pers. kods /personas kods/)* pieteikuma par administratīvā akta grozīšanu, paredzot to, ka *R.N.* tika atvaļināts no profesionālā militārā dienesta pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 7.punktu.

Aprakstošā daļa

[1] *R.N.* (turpmāk – pieteicējs) dienestu Nacionālajos bruņotajos spēkos (turpmāk – NBS) uzsāka 1992.gada 1.decembrī.

[1.1]2005.gada 7.februārī starp Aizsardzības ministriju aizsardzības ministra personā un Pieteicēju noslēgts kārtējais līgums par profesionālo dienestu Nr.19-00414 (no 2005.gada 2.februāra līdz 2010.gada 1.februārim).

[1.2] NBS komandiera 2007.gada 20.augusta pavēlē Nr.863 NBS */darbavieta/* štatu sarakstā */amats/* amats noteikts - */dienesta pakāpe/* (*/apzīmējums/*).

[1.3] Saskaņā ar NBS komandiera 2008.gada 27.jūnija pavēli Nr.173-VD „Par personālsastāvu", no 2008.gada 1.augusta pieteicējs turpināja dienestu */darbavieta/* (turpmāk tekstā - */darbavieta/*) */amats/* amatā (*/apzīmējums/ - /dienesta pakāpe/*).

[1.4] NBS komandiera 2009.gada 16.februāra pavēlē Nr.122 „Par personālsastāva skaita samazināšanu 2009.gadā" noteikts, ka NBS struktūrvienībās šā gada (2009.gada) laikā ir jāsamazina personālsastāvs par 230 profesionālā dienesta karavīriem un militārajiem darbiniekiem attiecībā pret 2009.gada janvārī noteikto kopējo skaitu. Minētās pavēles pielikumā NBS komandieris ir noteicis vadlīnijas profesionālā dienesta karavīru skaita samazināšanai, proti, noteicis apstākļus saskaņā ar kuriem karavīriem nepagarinās dienesta laiku, beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam.

[1.5] Aizsardzības ministrijas 2009.gada 17.jūlija pavēles Nr.118 „Par Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta un NBS struktūras optimizācijas ieviešamas plāna izstrādi" pielikuma Nr.1 „Vadlīnijas Aizsardzības ministrijas centrālā aparāta un NBS struktūras optimizācijai un efektivizācijai" 6.4.12.punktā noteikts, ka NBS aktīvajā dienestā var būt 8 virsnieki ar */dienesta pakāpe 2/* (*/apzīmējums 2/*) pašreizējo 17 vietā un 20 virsnieki ar */dienesta pakāpe/* pakāpi (*/apzīmējums/*) pašreizējo 38 vietā.

[1.6] Saskaņā ar NBS komandiera 2009.gada 30.novembra pavēli Nr.79-id „Par NBS */darbavieta/* štāba štatu saraktu" noteikta jauna NBS */darbavieta/* struktūra un štatu saraksts. Proti, departamentus aizstāj ar pārvaldēm, līdz ar to */dienesta pakāpe/* (*/apzīmējums/*) amatu nav un ir tikai */dienesta pakāpe 3/* (*/apzīmējums 3/*) amati.

[1.7] 2009.gada 30.oktobrī */darbavieta/* personāldaļā pieteicējs iepazinās ar */darbavieta/* komandiera 2009.gada 29.oktobra brīdinājuma vēstuli Nr.08-1198 „Par karavīru turpmāko dienesta gaitu", kurā */darbavieta/* komandieris informē, ka NBS veiks karavīru atbilstības izvērtēšanu atbilstoši štatu sarakstiem, ja karavīrs nepiekritīs piedāvātajam jaunajam amatam, tiks lemts jautājums par karavīra turpmāko dienestu vai atvaļināšanu no profesionālā dienesta normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

[1.8] 2009.gada 1.decembrī */darbavieta/* personāldaļā pieteicējs iepazinās ar NBS komandiera 2009.gada 30.novembra paziņojumu profesionālā dienesta karavīram Nr.01-1943, kurā NBS

komandieris paziņoja, ka Pieteicēja profesionālā dienesta līgums tiks izbeigts pirms termiņa pēc vadības iniciatīvas sakarā ar vienības reorganizāciju. Paziņojumā noteikts izdienas stāžs uz 2009.gada 31.decembri.

[1.9] Aizsardzības ministrija 2010.gada 4.februārī izdeva pavēli „Par personālsastāvu" Nr.24-MK (turpmāk tekstā - pavēle Nr.24-MK), kurā noteikts pieteicēju */darbavieta/ /amats/* atbrīvot no ieņemamā amata un atvaļināt no profesionālā dienesta rezervē, beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, ja līgumu nepagarina.

[2] Nepiekrītot Aizsardzības ministrijas pavēlei Nr.24-MK, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par administratīvā akta izdošanu, ar kuru *R.N.* tiktu atvaļināts no profesionālā militārā dienesta pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 43.panta 7.punktu. Pieteikums pamatots ar sekojošiem argumentiem:

[2.1] NBS komandiera 2009.gada 16.februāra pavēles Nr.122 „Par personālsastāva skaita samazināšanu 2009.gadā" pielikumā NBS komandieris ir noteicis vadlīnijas profesionālā dienesta karavīru skaita samazināšanai. Proti, noteicis apstākļus, saskaņā ar kuriem karavīriem nepagarinās dienesta laiku, beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam.

Neviens no pavēles pielikumā Nr.1 norādītajiem apstākļiem nav attiecināms uz pieteicēju.

[2.2] Aizsardzības ministrijas pavēles Nr.24-MK piemērotais pamats tiesisko attiecību izbeigšanai ir pamats saņemt izdienas pensiju 40 procentu apmērā. Tātad, tas ierobežo pieteicēja tiesības uz izdienas pensijas apmēru. Ņemot vērā minēto, pavēle Nr.24-MK ir pieteicējam nelabvēlīgs administratīvais akts. Aizsardzības ministrija, rīcības brīvības ietvaros, apsverot administratīvā akta izdošanu un satura lietderību nav vērtējusi vai šo mērķi nav iespējams sasniegt ar līdzekļiem, kuri mazāk ierobežo pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses.

Pārtraucot tiesiskās attiecības ar pieteicēju saskaņā ar NBS komandiera 2009.gada 30.novembra paziņojumu profesionālā dienesta karavīram Nr.01-1943, pieteicējam ir tiesības saņemt izdienas pensiju 55 procentu apmērā. Savukārt, Aizsardzības ministrijas pavēles Nr.24-MK piemērotais pamats tiesisko attiecību izbeigšanai ir pamats saņemt izdienas pensiju 40 procentu apmērā.

[2.3] Pavēle Nr.24-MK tika parakstīta 2010.gada 4.februārī, bet Pieteicēja 2005.gada 7.februāra noslēgtais kārtējais līgums par profesionālo dienestu Nr.19-00414 beidzās 2010.gada 1.februārī. Pieteicējs uzskata, ka minētais apstāklis ir kvalificējams, kā no pieteicēja gribas neatkarīgs. Tādējādi ir pārkāpts labas pārvaldības princips, kas izriet no Latvijas Republikas Satversmes 1.panta, ietver taisnīgu procedūru īstenošanu saprātīgā laikā un citus noteikumus, kuru mērķis ir panākt, lai valsts pārvalde ievērotu cilvēktiesības. Šis princips prasa, lai valstī funkcionētu godīgs, kompetents un motivēts civildienests. Šāda civildienesta nodrošināšana ietver arī jautājumus par dienesta attiecību izbeigšanu un karjeras plānošanu, civildienesta profesionālo kompetenci un ierēdņu pastāvīgas tālākās kvalificēšanās nodrošināšanu un rotāciju *(Latvijas Republikas Satversmes tiesa lieta Nr.2002-12-01).*

[2.4] Likumdevējs Militārā dienesta likumā ir noteicis apstākļus, kādiem iestājoties ir pamats pārtraukt tiesiskās attiecības, bet nav noteikta tiesisko attiecību izbeigšanas kārtība, kā arī situācijas regulējums, ja vienlaicīgi ir divi pamatojumi.

Militārajā dienestā, pārtraucot tiesiskās attiecības, karavīru brīdina pret parakstu izsniedzot paziņojumu profesionālā dienesta karavīram, kurā norāda tiesisko attiecību pārtraukšanas apstākļus, izdienas stāžu, kā arī tiesības veikt vai atteikties no veselības pārbaudes pirms tiesisko attiecību izbeigšanas. Darba likuma izpratnē tas ir darba devēja uzteikums un saskaņā ar Darba likuma 103.panta trešo daļu tiesības atsaukt darba devēja uzteikumu nosaka darbinieks, ja tās nav noteiktas darba koplīgumā vai darba līgumā, ka arī darba devējs nav tiesīgs uzteikuma termiņā atsaukt savu lēmumu par darba līguma uzteikumu, ja tam nepiekrīt darbinieks, izņemot gadījumus, kad darba devējam šādas tiesības piešķirtas koplīgumā vai darba līgumā *(Darba likums. Komentāri. Tiesu prakse. 3.grāmata C daļa).*

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Aizsardzības ministrija – 2011.gada 21.marta rakstveida paskaidrojumā tiesai norāda, ka neatzīst Pieteicēja prasījumu, uzskata par nepamatotu un noraidāmu šādu apsvērumu dēļ:

[3.1] Lietā nav strīda par pieteicēja dienesta gaitu, dienesta atalgojumu un garantijām, kas saņemtas profesionālā dienesta pildīšanas laikā. Ar */darbavieta/* komandiera 2010.gada 10.februāra

pavēli Nr.32-id 8.§ Pieteicēju izslēdza no */darbavieta/* personālsastāva sarakstiem, noņēma no visu veidu apgādes, pārtrauca normatīvajos aktos noteikto kompensāciju izmaksas, kā arī veica viņam sakarā ar atvaļinājumiem pienākošās izmaksas.

[3.2] No Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas regulējuma izriet, ka atvaļināšana no profesionālā dienesta var notikt divos gadījumos: 1) sakarā ar to, ka beidzies noslēgtā līguma termiņš; 2) beidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa.

Profesionālā dienesta līguma izbeigšanu pirms termiņa regulē Militārā dienesta likuma 43.pants, kurš noteic, ka profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa var izbeigt gan pēc karavīra iniciatīvas, gan pēc vadības iniciatīvas, bet likums skaidri un nepārprotami nodala šos gadījumus. Proti – karavīra atvaļināšanās procedūru pēc karavīra iniciatīvas var uzsākt saskaņā ar Militārā dienesta likuma 43.panta pirmo daļu, jo tā nosaka, ka profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa var izbeigt katrā laikā pusēm par to vienojoties. Savukārt visi pārējie Militārā dienesta likumā (likuma 43.panta otrā daļa) minētie gadījumi, kad profesionālā dienesta līgumu var izbeigt pirms termiņa, ir pakļauti procedūrai, kurā atvaļināšana no dienesta var notikt tikai pēc vadības iniciatīvas. Līdz ar to Militārā dienesta likuma nedod karavīram subjektīvas tiesības prasīt pieņemt lēmumu par viņa atvaļināšanu, pamatojoties uz kādu no Militārā dienesta likuma 43.panta otrajā daļā minētajiem pamatojumiem, tajā skaitā šīs normas 7.punktā paredzēto vienības (apakšvienības) likvidēšanu vai reorganizēšanu vai karavīru skaita samazināšanu.

[3.3] Militārā dienesta likums neparedz nedz prioritārus profesionālā dienesta līguma izbeigšanas pamatojumus, nedz uzliek pienākumu atvaļināt karavīru veidā, kas garantē viņam Militārpersonu izdienas pensiju likumā paredzētos nosacījumus.

[3.4] */darbavieta/* komandiera 2009.gada 29.oktobra Brīdinājuma vēstule Nr.08-1198 un NBS komandiera 2009.gada 30.novembra Paziņojums profesionālā dienesta karavīram Nr.01-1943 nav administratīvie akti un nerada administratīvā akta tiesiskās sekas.

[3.5] Aizsardzības ministra 2009.gada 17.jūlija pavēle Nr.118 „Par AM centrālā aparāta un NBS struktūras optimizācijas ieviešanas plāna izstrādi" ir aizsardzības politikas plānošanas dokuments un neietekmē ne pieteicēja dienesta gaitu, ne viņa pieteikuma būtību.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā minētajiem argumentiem.

[5] Atbildētāju pārstāvošās iestādes – Aizsardzības ministrijas – pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina, pamatojoties uz rakstveida paskaidrojumos tiesai ietvertajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties lietas dalībniekus paskaidrojumu, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[7] Tiesa konstatē, ka lietā pastāv strīds, vai lietas faktiskajos apstākļos, kad */darbavieta/* notika karavīru skaita samazināšana un reorganizācija, saskaņā ar kuru */darbavieta/* vairs nepastāvēja pieteicēja dienesta pakāpei atbilstošs amats, un pieteicējam šajā laikā beidzās profesionālā dienesta līguma termiņš, pieteicējs bija atvaļināms no dienesta saskaņā ar Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 2.punktu, jo ir beidzies viņa profesionālā dienesta līguma termiņš, ja līgumu nepagarina, vai ir atvaļināms saskaņā ar Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 7.punktu, izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa, ja likvidē vai reorganizē vienību (apakšvienību) vai samazina karavīru skaitu.

Tiesa norāda, ka lietā nepastāv strīds, ka pieteicēju nav bijis iespējams pārcelt viņa dienesta pakāpei atbilstošā amatā citā vienībā, kā arī pieteicējs nav vēlējies dienēt zemākas dienesta pakāpes amatā vai arī viņa pārcelšana zemākā dienesta pakāpes amatā nav bijusi iespējama.

[8] Militārā dienesta likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka karavīru atvaļina no profesionālā dienesta:

1) beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam sakarā ar aktīvajam dienestam noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanu;

2) beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, ja līgumu nepagarina;

3) izbeidzot profesionālā dienesta līgumu pirms termiņa.

Saskaņā ar Militārā dienesta likuma 43.panta otrās daļas 7.punktu profesionālā dienesta līgumu pēc vadības iniciatīvas ar karavīru pirms termiņa izbeidz, ja likvidē vai reorganizē vienību (apakšvienību) vai samazina karavīru skaitu, ievērojot šā likuma 26.panta trešajā daļā noteikto.

[9] Kā jau konstatēts sprieduma 1.6.apakšpunktā, 2009.gada 30.novembrī tika izdota NBS komandiera pavēle Nr.79-id „Par NBS */darbavieta/* štatu sarakstu", kurā noteikts, lai izpildītu Aizsardzības ministrijas vadlīnijas par NBS struktūras optimizāciju un efektivizāciju, reorganizētu NBS */darbavieta/* štatu, samazinot karavīru, civildarbinieku un amatu skaitu, noteikta jauna NBS */darbavieta/* struktūra un štatu saraksts, kā arī noteikts apstiprināt un ieviest jauno NBS */darbavieta/* štatu sarakstu 63 dienas pēc šīs pavēles parakstīšanas, bet ne ātrāk kā 2010.gada 1.janvārī. Jaunajā NBS */darbavieta/* struktūrā un štatu sarakstā departamentus aizstāj ar pārvaldēm, līdz ar to */dienesta pakāpe/* (*/apzīmējums/*) amatu nav un ir tikai */dienesta pakāpe 3/* (*/apzīmējums 3/*) amati.

Tādējādi tiesa konstatē, ka */darbavieta/* ar NBS komandiera 2009.gada 30.novembra pavēli Nr.79-id „Par NBS */darbavieta/* štāba štatu sarakstu" tiek noteikta reorganizācija un karavīru skaita samazināšana un jaunais štatu saraksts stājās spēkā 2010.gada 2.februārī.

Savukārt pieteicēja profesionālā dienesta līguma termiņš beidzās 2010.gada 1.februārī, bet no profesionālā dienesta pieteicējs tika atvaļināts 2010.gada 4.februārī *(sprieduma 1.1.apakšpunkts)*.

Tādējādi 2010.gada 1.februāris bija gan pieteicēja profesionālā dienesta līguma termiņa pēdējā diena, gan arī pēdējā diena, kad spēkā vēl bija */darbavieta/* štatu saraksts, kurā bija paredzēts pieteicēja dienesta pakāpei atbilstošs amats. Atbildētāja pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka, līdz nebija ieviests jaunais štatu saraksts, pieteicēja amats nebija likvidēts un viņš varēja atrasties amatā un pildīt savus amata pienākumus, ko pieteicējs arī darīja. Pieteicēju nav bijis iespējams pārcelt viņa dienesta pakāpei atbilstošā amatā citā vienībā *(lietas 25.lapa),* kā arī pieteicējs nav vēlējies dienēt zemākas dienesta pakāpes amatā vai arī viņa pārcelšana zemākā dienesta pakāpes amatā nav bijusi iespējama.

Lietā nav pierādījumu tam, ka pieteicējs tika norīkots */darbavieta/* komandiera rīcībā līdz viņa profesionālā dienesta līguma beigām 2010.gada 1.februārī, kā tas tika norādīts 2010.gada 7.janvāra paziņojuma Nr.02-29 tekstā. Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve paskaidroja, ka pēc 2010.gada 1.februāra pieteicējs netika norīkots nevienas amatpersonas rīcībā.

[10] Tiesa vērtē lietā pastāvošo strīdus jautājumu.

[10.1] Sniedzot vērtējumu sprieduma 7. un 9.punktos minētajai tiesiskajai situācijai, tiesa uzskata par pamatotu lietot Augstākās tiesas Senāta judikatūras atziņas, kas paustas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 29.aprīļa spriedumā lietā SKA-489/2011.

Militārā dienesta likuma 43.panta otrajā daļā paredzētie gadījumi, kad pirms termiņa izbeidzams profesionālā dienesta līgums ar karavīru, neparedz iestādes rīcības brīvību. Proti, ja iestājas jebkurš no šiem pamatiem, profesionālā dienesta attiecības nedrīkst turpināt un vadībai tās jāizbeidz obligāti *(sk. Senāta Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 29.aprīļa sprieduma lietā SKA-489/2011 10.punktu).*

Savukārt 42.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētais gadījums, ka karavīru atvaļina no profesionālā dienesta, beidzoties profesionālā dienesta līguma termiņam, ja līgumu nepagarina, paredz pušu rīcības brīvību izvēlēties, pagarināt vai nepagarināt dienesta attiecības. Proti, nosacījums – ja līgumu nepagarina – paredz iespēju, ka līgums var tikt pagarināts vai nepagarināts atkarībā no pušu vēlēšanās. *(skat. turpat 12.punkts).*

Līgums tomēr nevar tikt pagarināts pat, ja abas puses to vēlas, ja pastāv kāds no likumā paredzētajiem gadījumiem, kas liedz personai atrasties profesionālajā dienestā. Proti, ja pastāv kāds no 43.panta otrajā daļā paredzētajiem gadījumiem vai sasniegts maksimālais dienesta vecums. Šādā gadījumā atkrīt iespēja lemt par to, vai pagarināt līgumu vai nē, tātad lemt par to, vai atvaļināt karavīru saskaņā ar 42.panta pirmās daļas 2.punktu vai nē. Šādā gadījumā obligāti jāpiemēro 42.panta pirmās daļas 1.punkts vai kāds no 43.panta otrās daļas punktiem. Citiem vārdiem, 42.panta pirmās daļas 1.punktā vai 43.panta otrajā daļā paredzēto apstākļu pastāvēšana izslēdz iespēju piemērot

lemšanas par līguma pagarināšanu vai nepagarināšanu procedūru, kuras rezultātā iespējams piemērot 42.panta pirmās daļas 2.punktu. Tādejādi, ja konkurē 42.panta pirmās daļas 1.punktā vai 43.panta otrajā daļā un 42.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētie atvaļināšanas pamati, priekšroka dodama 42.panta pirmās daļas 1.punkta vai 43.panta otrās daļas pamatam *(skat. turpat 13.punkts).*

Šajā sakarā nav nozīmes, ka 42.panta pirmās daļas 2.punkts runā par atvaļināšanu līguma termiņa beigās, bet 43.panta otrā daļa – par līguma izbeigšanu pirms termiņa. Proti, nav nozīmes, cik daudz laika vēl palicis līdz karavīra līguma termiņa beigām. Ja laikā, kad atklājas kāds no 43.panta otrajā daļā minētajiem apstākļiem, karavīra līguma termiņš vēl nav beidzies un karavīrs nav atvaļināts, tad piemērojams attiecīgais 43.panta otrās daļas punkts, lai cik maz laika arī būtu palicis līdz līguma termiņa beigām. 43.panta otrās daļas noteikuma par atvaļināšanu pirms līguma beigu termiņa jēga ir noteikt, ka līgums obligāti izbeidzams, tiklīdz atklājas kāds no tā pirmstermiņa izbeigšanas pamatiem, nevis noteikt, ka līgums uz šiem pamatiem nav izbeidzams, ja līguma termiņš tāpat drīz beigsies *(skat. turpat 13.punkts).*

Ņemot vērā augstākminēto un to, ka Pieteicējs pildīja savus amata pienākumus līdz profesionālā dienesta līguma pēdējai termiņa dienai 2010.gada 1.februārim un 2010.gada 2.februārī stājās spēkā jaunais */darbavieta/* štatu saraksts, kurā pieteicēja amata vairs nebija, tad tiesa uzskata, ka šajā lietā ir konstatējama pamata atvaļināšanai no militārā dienesta tiesību normu konkurence un kā atvaļināšanas pamats ir konstatējams Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punkts un 43.panta otrās daļas 7.punkts. Lietā nepastāv strīds, ka pieteicēja dienests ir bijis nevainojams un viss pieteicēja atvaļināšanas process (sprieduma 1.4.-1.8.apakšpunkti) liecina, ka noteicošais faktors, kādēļ pieteicējs tika atvaļināts no dienesta, ir reorganizācija un karavīru skaita samazināšana.

[10.2] Turklāt, pat, ja lietā nebūtu konstatējama pamata atvaļināšanai no militārā dienesta normu konkurence, tiesa secina, ka pieteicējs būtu atvaļināms no profesionālā militārā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktu un 43.panta 7.punktu.

Militārā dienesta likuma 42.panta pirmā daļa karavīra atvaļināšanas procesu cieši saista ar profesionālā dienesta līguma spēkā esamību, tādējādi karavīrs nedrīkst atrasties profesionālajā dienestā, nepastāvot spēkā esošam profesionālā dienesta līgumam. Pieteicējs atradās profesionālajā militārajā dienestā līdz 2010.gada 4.februārim (dienai, ar kuru pieteicējs tika atvaļināts no militārā dienesta), tādējādi tiesa secina, ka arī laika posmā no 2010.gada 2.februāra līdz 2010.gada 4.februārim pieteicēja dienests vēl bija nepieciešams Nacionālajiem Bruņotajiem spēkiem. Tomēr rakstveida vienošanās profesionālā militārā dienesta līguma termiņa pagarināšanu nepastāvēja.

Saskaņā ar Militārā dienesta likuma 5.panta pirmo daļu Latvijas pilsonis karavīra statusu iegūst, sākdams pildīt aktīvo dienestu, un to zaudē, beigdams pildīt aktīvo dienestu.

Minētā likuma 2.panta 2.punkts paredz, ka aktīvais dienests ir militārā dienesta tieša izpilde karavīra statusā, kas ietver profesionālo dienestu, militārā dienesta tiešu izpildi mobilizācijas gadījumā un rezerves karavīru militārās mācības. Lietā nav strīda, ka pieteicējs pildīja profesionālo dienestu. Savukārt profesionālais dienests saskaņā ar minētā panta 4.punktu militārais dienests, kuru Latvijas pilsonis pilda brīvprātīgi saskaņā ar profesionālā dienesta līgumu, kas noslēgts starp viņu un Aizsardzības ministriju. Tādējādi tiesa secina, ka profesionālā dienesta līgums ir obligāts priekšnoteikums, lai uzskatītu, ka persona ir pieņemta profesionālajā dienestā t.i. uzsākusi pildīt un pilda aktīvo dienestu un ir atzīstama par karavīru, kas pilda profesionālo militāro dienestu.

Saskaņā ar Militārā dienesta likuma 20.panta trešo un ceturto daļu profesionālā dienesta līgumu ar karavīriem slēdz līdz šā likuma 41.pantā militārajam dienestam noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanai vai uz laiku, kas nav īsāks par pieciem gadiem. Pēc līguma termiņa beigšanās to, pusēm vienojoties, var pagarināt katru reizi uz šā panta trešajā daļā noteikto laiku, bet ne ilgāk kā līdz aktīvajam dienestam noteiktā maksimālā vecuma sasniegšanai.

Tādējādi tiesa secina, ka, nepastāvot rakstveida vienošanai par pieteicēja profesionālā dienesta līguma termiņa pagarināšanu, un pastāvot augstākminētajam tiesiskajam regulējumam, ir uzskatāms, ka pieteicēja profesionālā militārā dienesta līgums tika pagarināts uz likumā noteikto laiku, pusēm izsakot gribu klusējot.

Tādējādi, ņemot vērā arī šajā lietā konstatētos faktiskos apstākļus attiecībā uz NBS */darbavieta/* reorganizāciju, tiesa uzskata, ka šajā lietā piemērojamais pieteicēja atvaļināšanas pamatojums ir Militārā dienesta likuma 43.panta 7.punkts.

Ņemot vērā šajā sprieduma punktā minēto, tiesa uzskata, ka pieteikums ir apmierināms, un 2010.gada 4.februāra Aizsardzības ministrijas pavēle Nr.24-MK grozāma, paredzot to, ka *R.N.* tika atvaļināts no profesionālā militārā dienesta, pamatojoties uz Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktu un 43.panta otrās daļas 7.punktu.

[10] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikumu pilnībā vai daļēji apmierina, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Pieteicējs 2011.gada 3.februārī ir samaksājis valsts nodevu Ls 20 apmērā *(lietas12.lapa).*

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

apmierināt *R.N.* pieteikumu.

Uzdot Aizsardzības ministrijai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas Aizsardzības ministrijas 2010.gada 4.februāra pavēlē Nr.24-MK grozīt */dienesta pakāpe/ R.N.* atvaļināšanas pamatojumu, atvaļinot *R.N.* no profesionālā dienesta rezervē saskaņā ar Militārā dienesta likuma 42.panta pirmās daļas 3.punktu un 43.panta otrās daļas 7.punktu ar 2010.gada 4.februāri.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu *R.N.* samaksāto **valsts nodevu** Ls 20,00 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2012.gada 30.augustā.

Tiesnese T.Jefremova